

Sommarens tunnaste bok

"När hon skriver en kortroman eller en novellsamling om hundra sidor vart tionde år så är det en händelse" har någon sagt om **Claire Keegan** som numera räknas som en av Irlands främsta novellister. Således är det med spänd förväntan jag tar sommarens tunnaste bok, *I senaste laget* i min hand.

På ynka fyrtyotvå sidor text där egentligen ingenting händer lyckas Keegan tålmodigt iaktta livets konsekvenser och beskriva det mesta som sker eller inte sker i interaktionen mellan bokens man och kvinna. På dessa få sidor skapas både förundran, spänning, ilska, sorg och ett behov av att få veta mera. Vad hände före och efter?

Jag vill försöka förstå hur Keegans huvudperson, den dumpade irländske Cathal, har blivit den han är. Ensam, snål, långsint, lättstörd, rutin- och kontrollberoende. Karg, i det närmaste stum.

Keegans novell handlar om en dag i Cathals liv, närmare bestämt den 29 juli, hans tilltänkta bröllopsdag som inte blev av.

Trots allt hade han, till alldeles nyligen varit förlovad med en fransk fästmö, Sabine, som lagade god, men i Cathals tycke alldeles för dyr körsbärspaj och dessutom köpte hon ekologisk vitkål, också den för dyr. Till och med förlovningsringen blev för dyr i hans smak då den måste storleks ändras vilket kostade Cathal 128 euro extra plus moms.

Allt detta och om relationens olika faser reflekterar Cathal över när han kommer hem från jobbet in i sitt hus där tiden verkar stå stilla, där allt nu är tyst och tomt. Mikron med den inplastade viktväktarmaten plingar till, det finns inte längre några färskvaror i kylan. En flaska champagne som blivit över från möhippan och en tårta som var tänkt till den inställda svensexan sköljer ner maten. Han bläddrar slött

bland kanalerna på tv:n, det finns inget han vill se. Tar fram sin telefon och ser ett mess från brodern, hans bestman: *Du får det bättre utan den där franska horan.*

När Sabine flyttade in hos honom fick han mycket motvilligt göra på sig, lämna utrymme i klädskåpet, flytta sin tandborste och rakhyvel för att bereda plats för alla hennes krämer på badrumshyllan. Han kände sig invaderad, tappade kontrollen och blev orolig av alla hennes saker som plötsligt fanns överallt i huset. Han tänker på Sabine och hur allt hade kunnat vara.

Fitta, sade han. Även om han inte kunde påstå att det var en rättvisande beskrivning av henne, så var det något han kunde säga, något han kunde kalla henne... Jävla fittor. Det lät bättre när han lade till de andra fittorna, starkare.

Claire Keegan skriver klarsynt och samtidigt inkännande om en man som på alla sätt är helt omöjlig och oförstående, fast i sitt förakt, i det närmaste hat mot kvinnor. I Cathals fall verkar dessutom den patriarkala rötan vara nedärvd. Mödrarna och döttrarna som omgivit honom, fadern och bröderna, har servat och curlat, tvättat, diskat, städat och lagat mat. Utan att få något tillbaka.

I den franska översättningen heter den här novellen *Misogynie*. Det är också vad den i klartext handlar om. Eller som fästmon Sabine säger till Cathal:

"Vet du vad som är kärnan i all misogyni? När allt kommer omkring?"

"Jag är alltså misogyn nu?"

"Det handlar helt enkelt om att inte ge något," sa hon. "Varken det gäller att ge oss rösträtt eller hjälp med disken – det är samma sak."

"Vare sig" sade Cathal.

"Va?"

"Det heter inte varken" sade han. "Det heter vare sig."

"Du ser" sade hon. "Det är mer av samma sak. Du förstod exakt

vad jag menade – men inte ens lite överseende kan du ge mig”.

Omslaget till boken är talande. Det är skapat av den irländska konstnären [Ciara Roche](#) just för den här novellen. Det illustrerar **Philip Larkins** dikt *Aubade*, som i inledningen citeras och som beskriver hur det är att varje morgon öppna ögonen och förstå att livet just har förkortats med ytterligare en dag.

*Det är enkelt som ett klädskåp, detta vi vet,
alltid har vetat, som vi inte kan fly
Och ändå inte acceptera. Ena sidan går bet.*

Klädskåpet på omslaget är just nu öppet men det kommer att slå igen. Eller som Cathal säger;

*.. en stor del av livet rullade bara på, trots allt trassel
människor emellan och vetenskapen om hur allt måste sluta.*

Novellen skildrar på ett storartat sätt en dag i Cathals på många sätt torftiga och olevda liv. Hans rädsla för att ge sig hän och verkligen leva. Han anar att det kan finnas ett annat sätt att leva men han vågar inte ta risken. Det för tankarna till **Edgar Lee Masters** mästertliga dikt *George Gray* ur *Spoon River*.

*... Att ge sitt liv mening kan sluta i galenskap,
men ett liv utan mening är plåga
av oro och obestämt begär
– en båt som längtar till sjöss men ändå är rädd.*

Jag hade som sagt gärna velat veta mera om Cathal, men det är just här Claire Keegans storhet ligger; att alltid hitta de rätta orden och att aldrig skriva ett enda ord i onödan.

Heléne Nellvik

I senaste laget

Claire Keegan

Svensk översättning: Erik Andersson

Wahlström & Widstrand 2024

Claire Keegan (f.1968) räknas idag som en av Irlands främsta författare. Tidigare publicerat och hyllat på svenska är [Det tredje ljuset/Små ting som dessa](#), 2021. och *Genom blå hagar*, 2023. De bägge förstnämnda har även filmatiserats.